Ročník XXII. Budapešť 8. mája 1915. Číslo 19.

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESŤNÁSŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok — — 4 koruny — hal.
Na pol roka — — 2 « — «
Na štvrť roka — — 1 « — «
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
pap. komornik.
Majitel' a vydavatel':
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavatel'stvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielať predplatky, taktiež dopisy do novín ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dla tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Práce válečnej snemovne.

Každý obyvateľ krajiny prítomne nielen to chce vedeť, čo sa stáva na bojišti, jak ďaleko od našich hraníc zahnali sme Rusa, lež aj v tom ohľade chce byť na čistom, čo robí v týchto ťažkých časoch naše krajinské zákonodarstvo. O tomto prichodí nám v nasledovnom podať stručnú zprávu.

Po dlhej prestávke snemovňa krajinských vyslancov v pondelok, 26. apríla, začala meritoriálne jej porady. Na dennom poriadku boly dva zákonné návrhy ministra honvédstva. Jedon znel o tom, že ku plneniu vojenskej služby povolaní majú byť občania od 18—50. roku a druhy zas o tom, aby naši vojaci upotrebení mohli byť aj na bojišťach v Haliči a v Bukovine.

K zasadnutiu dostavili sa nielen krajinskí vyslancovia všetkých politických stránok, lež aj zvedavé obecenstvo vo veľkom počte naplnilo pavlače snemovne. Rečníci boli: Tisza, Hazai, Andrássy, Károlyi, Bakonyi, ich rečami ale zvláštnu pozornosť vzbudili vyslancovia kresťanskej ľudovej strany Štefan *Rakovszky* a Mikuláš *Zboray*. Z povedaných rečí bolo vidať, že i najväčším napnutím síl všetko treba vynaložiť na to, aby nanútená nám vojna s naším úplným víťazstvom zakončená bola a že za všetko, čo sa stáva a čo sa nestáva, sodpovedná je vláda. Po slabej reči, akú povedal referent predlohy Elemér *Simon*, ujal sa slova gróf Štefan Tisza, aby sodpovedne jeho sľubu, pred zahájením válečnej snemovne urobenému, posvietil na všeobecné rozpoloženie. V jeho reči v krátkosti spomenul všetky vážnejšie priebehy, proti obrovskej presile nepriateľa cez deväť mesiacov trvajúcich bojov, ktoré, keď aj posiaľ neviedly ešte k úplnému rozhodnutiu, sú ale nepodvratnými dôkazmi hrdinskosti a heroismu, čo tak obyvateľstvo rakúsko uhorskej monarchie, ako aj národy našich nemeckých a tureckých spojencov upevňovať musí v nezklatnej nádeji na úplné a konečné víťazstvo.

Za ministerpredsedom ku zákonnému návrhu prehovoril minister honvédstva Samuel Hazai a odporúčal ho ku prijatiu.

Potom nasledovala debatta, v mene neodvislej strany rečnil Samuel *Bakonyi* a zvláště vyzdvihol, že neodvislá strana chce, aby celý svet videl, že v uhorskom parlamente niet človeka, ktorý by armáde ochotne nedal tú silu, ktorá je potrebná ku vydobitiu úplného víťazstva.

Zatým ujal sa slova vodca ústavnej strany gróf Julius Andrássy. Návrh čo najvrelejšie podporuje. Z dosavádnych zkúseností vojny stiahol uspokojujúce uzatváranie, že naše spojenie s Nemeckom dokázalo sa nad všetko očakávanie silným. My sme podmanili väčšie územia. Tam je Bohaté Belgicko a najbohatší kraj Francúzska, ktorý sme podmanili. Voči tomu stojí chudobná Halič. Rečník zistil, že aj z vojenského ohľadu dobre stojíme, ale dodal, že nie sme ešte von z nebezpečia. Ešte nadľudsky musíme napnúť svoju silu, aby sme dnešnú prajnú posíciu ešte prajnejšou urobili. Preto musíme priniesť každú obeť, ktorú vláda pýta. Týmto sme podlžní národu, našim hrdinským vojakom, ktorí páru nemajúcou oddanosťou bojujú za nás. Národ

musí ostať sjednotený a musíme odstrániť katastrofu porážky, ktorá by pre národ uhorský bola osudnou. Musíme sa ukázať silnými, končil rečník svoju reč, keď vyhlásil, že návrh prijíma aj s Bakonyiho opravami, ktoré obsahujú v sebe túžbu celej opposície.

Po reči grófa Andrássyho v mene kresťanskej ľudovej strany veľavýznamnú reč povedal Štefan *Rakovszky*. Prízvukoval, že *kresťanská ľudová strana prijme každý taký návrh zákona, ktorý je povolaný zabezpečiť obranu krajiny voči vonkajším nepriateľom.* Aj pred kresťanskou ľudovou stranou je len jeden cieľ: *očistiť krajinu od nepriateľa a vydobiť konečné víťazstvo.* Keď odhlasúva návrh, chce konštatovať, že zpomedzi všetkých národov monarche Uhria boli tí, ktorí najvernejšie plnili a plnia svoje vlastenecké povinnosti. Potom pripomenul od vojenskej služby oslobodených mladíkov. Pri jednotlivých bankách a priemyselných podnikoch vidí na stá oslobodených mladíkov. Krem toho veľmi pekného vzrastu mladíci konajú službu aj pri Červenom Kríži. Týchto žiada pozatýmne assentovať. Odhlasúva návrh *a žiada, aby aj zpomedzi doma ostavších každý konal spoju povinnosť, bohatý práve tak, ako chudobný.* Navrhuje, aby snem vyriekol novú assentírku, ďalej aby tí dôstojníci a poddôstojníci, ktorí dosiaľ konali administratívnu prácu, boli poslaní na bojište, aby pod rozličným titulom oslobodených povolali a po vycvičení tiež poslali na front.

Mikuláš *Zboray*, vyslanec kresťanskej ľudovej strany, pripomenul záležitosť vyznačení honvédov, ako aj záležitosť od vojenskej služby oslobodených. Za zásadu treba vyriecť, že nikto neni nevyhnutne potrebný a že mladší prv musia ísť na bojište, ako starší. V každom odvetví oslobodení sú takí, ktorí sú nie nevyhnutne potrební.

Štefan Szabó v mene maloroľníckej strany prijíma návrh, prosí ale vládu, aby ku vojenskej službe najprv pozvali mladších a len potom starších.

Na to predseda snemovne zakľúčil všeobecnú debattu a s tým sa predpoludňajšie zasadnutie skončilo.

Na popoludňajšom zasadnutí minister honvédstva barón Samuel Hazai odpovedal na túžby a žiadosti, ktoré boly prednesené počas všeobecnej debatty. Predovšetkým s radosťou chce konštatovať, že všetky strany snemu jednohlasne daly, čo je na obranu vlasti potrebné. Ochotne privoľuje, aby zákon o rozprestretí vojenskej služobnej povinnosti bol platný len na dobu terajšej vojny. Krem toho ochotne osvojuje si tú túžbu, aby pri assentovaní 18-ročných nielen vojenskí lekári boli prítomní, lež aby assentovná miešaná kommissia. Podobne prijíma aj tú žiadosť, aby 43—50-roční vojaci len vtedy boli povinní ísť na bojište, keď sú už aj ostatní mladší tam. Čo sa týče oslobodení, to je relatívna vec. Dnes celé územie Uhorska je bojišťom a kto je doma jako oslobodený, zaiste plní svoju povinnosť. Aby ale aj na tomto poli boly ustálené isté zásady, ohľadom oslobodení dohodnul sa s jednotlivými odbornými ministrami, ktorí sami predostrú menoslov tých, ktorí sú z ohľadu verejných záujmov potrební. Na predpoludňajšom zasadnutí pripomenutí boli pri Červenom Kríži oslobodení vojopovinní. Používa príležitosť, aby Červenému Krížu, jeho správe vyslovil svoje najúplnejšie uznanie a vďaku. Čo sa týče návrhu Štefana Rakovskyho, sľubuje, že tam, kde je počet odobratých malý, nariadi ešte jednu náhradnú assentírku. Toto robí zvlášte aj preto, aby čím lepšie šetril 18-ročných mladíkov. Všeobecnú novú assentírku nariadiť nemožno. Toto je zčiastky fysicky nemožné, ale je nemožné aj preto, lebo Uhorsko na tomto poli už urobilo svoju povinnosť a 60% ov prihlásivších sa aj odobrali.

Čo sa týče tej prednesenej sťažnosti, že nepomerne málo uhorských honvédov vyznačili, minister pripomenul, že v nariadení naložil veliteľom honvédských plukov, aby odteraz nepremeškali predostrieť zaslúžilých honvédov ku vyznačeniu.

Po ministrovej reči, snem odhlasoval návrh tak vo všeobecnosti, ako aj v podrobnostiach.

Za tým snem pojednával návrh zákona o pridelení vojopovinných uhorských štátnych občanov na dobu vojny ku rakúskym vojenským sborom, ktoré sa doplňujú z Haliče a z Bukoviny.

Referent Elemér *Simon* odporúčal návrh ku prijatiu.

V mene neodvislej strany gróf Michal *Ká-*

rolyi, Ondrej *Ráth* a Gejza *Polónyi* vyslovili sa proti návrhu, lebo že uráža suverenitu uhorského štátu a nenapomáha záujmy vedenia vojny.

Gróf Julius *Andrássy* v krátkosti odôvodňuje, prečo prijíma návrh ústavná strana, ačpráve ho nepovažuje za dobrý. Prijíma ho preto, bo si zaumienila prijať každý návrh v usrozumení s vojenskou správou predostrený v záujme úspešného válčenia.

Ministerpredseda vyslovil sa konečne, že čas nepovažuje za príležitý ku polemisovaniu a preto viac cieľom orientovania a označenia stanoviska vlády, krátko oboznamuje stav vecí. Počas vojny značná časť územia, z ktorého sa doplňujú tri rakúske vojenské sbory, dostala sa do rúk nepriateľa. Doplňovanie týchto sborov stretalo sa s veľkými ťažkosťami. Dva vojenské sbory vie doplniť aj Austria, ale tretí už nie. Z vojenského ohľadu, z ohľadu najväčšieho vyvinutia sily tentokrát zdalo sa správnejším, aby sme tento vojenský sbor dočasne nahradili uhorskými landšturmistami. Je pravda, že všeobecnou verejnoprávnou zásadou je, aby uhorskí rekrúti boli pridelení len ku uhorským sborom, ale odchýlenie sa od tejto zásady len výnimočne, po mieru nevyhnutnej potreby stane sa z vôle samého zákonodarstva, teda bez urazenia suverenity uhorského štátu.

Na to snem prijal návrh tak vo všeobecnosti, ako aj v podrobnostiach. Gróf Karol Khuen Héderváry konečne predostrel návrh, aby snem svoje zasadnutia vydržiaval od 10. hod. predpoludním do 3. hodiny popoludní.

Po ustálení budúceho denného poriadku a po uhodnovernení zápisnice, večer o 7. hodine zakľúčené bolo zasadnutie.

Kresťanská ľudová strana za volebné právo našich hrdinov.

Celý svet s podivením spomína hrdinstvo, akým zmužilé čaty Uhorska proti obrovskej presile nepriateľa bojujú, krv svojú vylievajú za kráľa a vlasť.

Všetci teda, čo s opovrhnutím vlastného života, bránia vlasť a majetky obyvateľstva krajinského, ako odmenu za ich hrdinstvo zaslúžia aspoň to, aby účastní boli rovnoprávnosti a životných práv ľudských. Tí, čo pred celým svetom každodenne vydávajú neodškriepiteľné dôkazy hrdinskosti, nemôžu a nesmejú považovaní byť za občanov druhého riadu. Tí, čo zbraňou v ruke v tisícero nebezpečenstvách, medzi nevyslovnými únavami a ťažkosťami, často snáď o hlade a smäde bránia vlasť a nás všetkých, ktorých hrdinstvo obdívuje i sám nepriateľ, zaslúžia aspoň to, aby bez rozdielu stavu a zamestnania účastní boli volebného práva. Keď sú súci pod zbraň, ku kanónom, do strelných zákop, nech ich za súcich uznajú aj na voľbište.

Táto ústavná a demokratická myšlienka kresťanskú ľudovú stranu už vtedy oduševňovala, keď po prvé začala účinkovať v krajinskom sneme a predostrela návrh, aby volebného práva účastný bol každý, čo zadosť učinil svojej vojenskej povinnosti. Celým svetom uznané hrdinstvo na bojiskách krv svoju prelievajúcich synov našich žiada teraz uplatnenie tejto myšlienky.

Preto aj skutočný vnútorný tajný radca Štefan *Rakovszky* v snemovom zasadnutí 27. apríla *o rozprestrení volebného práva na všetkých občanov krajiny na bojišti sa nachodiacich, v mene kresťanskej ľudovej strany predostrel nasledujúci návrh:*

> Snemovňa nakladá vláde, aby zákon o volebnom práve doplnený bol nasledujúcim odsekom: Aktívne volebné právo pri všetkých krajinských a právomocenských voľbách, bez rozdielu majetnosti a národnosti, počnúc od 20. roku života cez celý život majú všetcia mužskí, čo v terajšom boji národa o život a smrť, na bojišti plnili vojenskú službu a s touto hrdinskou obetou krve, svedectvo vydali o občianskych ich čnosťach a vlasteneckej vernosti a tým zadovážili si neodškriepiteľné zásluhy, aby účastnými stali sa prastarých ústavných práv Uhorska.

Tento návrh so všetkým právom menovať môžeme *volebným právom hrdinov.* Za toto právo bojuje kresťanská ľudová strana od prvopočiatku jej jestvovania a najmä teraz nahliadnuť musí každý spravodlivý človek, že skutočne zastáva oprávnené záujmy nielen našich hrdinov, lež všetkých vrstiev ľudu, keď od krajinského zá-

konodarstva žiada, aby volebné právo rozprestrené bolo na všetkých, čo za kráľa a vlast krvácajú na bojiskách.

Návrh kresťanskej ľudovej strany skutočný vnútorný tajný radca Štefan Rakovszky v zasadnutí 29. apríla odôvodnil rečou, ktorú v najbližšom čísle podáme v celej osnove.

Väčšina snemovne návrh kresťanskej ľudovej strany odmietla. To bola odpoveď väčšiny do strelných zákop hrdinov!

Predlženie poslaneckých mandátov.

V zasadnutí snemovne krajinských vyslancov 27. apríla vydržiavanom pojednávaný bol zákonný návrh o predĺžení mandátov. Ako hlavný rečník neodvislej strany:

gróf Albert Apponyi žiadal, aby dôrazne bolo vyslovené, že snem návrh príjma len pod tlakom mimoriadnych okolností, bo prevažná väčšina voličov by sa na voľbe ani súčastniť nemohla. Žiadal, aby miesto určeného termínu vyrieknuté bolo, že voľby prevedené budú o šesť mesiacov po uzavretí pokoja a že snem obmedzí prácu len na to, čo najpotrebnejšie je k udržaniu štátneho života, alebo čo vzťahuje sa na pokračovanie vo vojne a na uzavretie pokoja. Výroky snemu vynesené v iných záležitosťach aby ztratily platnosť s koncom šiesteho mesiaca po svolaní nového snemu.

Gróf Teodor Batthyányi vyslovil sa proti návrhu a vládu sodpovednú činil za to, že krajina nachodí sa pod tlakom mimoriadnych okolností. Návrh v mene neodvislej strany neprijal.

Ku návrhu prehovorili ďalej vyslanci: Vilhelm Vázsonyi, Julius Sághy a Gejza Polónyi. Za tým ministerpredseda gróf Štefan Tisza označil svoje stanovisko, väčšine totiž povedal, ako má hlasovať, s tým aj zakľúčená bola debatta a návrh prijatý bol vo všeobecnosti.

Pri pojednávaní návrhu v podrobnosťach:

Gróf Albert *Apponyi* predostrel opravy, aby nové voľby boly prevedené po vojne o šesť mesiacov a aby snem obmedzil kruh svojho účinkovania.

Frdinand *Urmánczy* podal návrh, aby sa vyslanci zriekli honoráru, z ktorého aby založili fundáciu pre siroty vojakov.

Po prehovorení ministerpredsedu grófa Št. Tiszu, ktorý prvú časť opravy podanej grófom Apponuim prijal, poslednú časť ale odmietol, snem návrh Urmanczyho odmietol aprijal opravu Apponyiho, že nové vyslanecké voľby prevedú sa po uzavretí pokoja o šesť mesiacov.

Nato návrh o predĺžení poslaneckých mandátov bol i v podrobnosťach odhlasovaný.

Na popoludňajšom zasadnutí prevedené bolo pojednávanie návrhu zákona o stoličných volbách.

V mene neodvislej strany Julius Sághy navrhol, aby ako vyslanecké volby, tak aj stoličné volby boly odročené na dobu po uzavretí pokoja.

Po krátkej debatte návrh zákona o stoličných volbách prijatý bol tak vo všeobecnosti, ako aj v podrobnosťach. Stoličné voľby teda, ako aj voľby krajinských vyslancov vydržiavané budú až po šesť mesiacoch po uzavretí pokoja.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Výsledný kanónový boj v Karpátoch.

Úradná zpráva vydaná 23. apríla.

Na karpátskom fronte miestami bol kanónový boj. Naše delostrelectvo pri Nagypolányi, nemecké ale pri Koziove *zdarne účinkovalo.* Pri posíciach neďaleko Užockého priesmyku *po odbitom útoku Rusov je pomerne tichosť.* Všetci zajatci potvrdzujú, *že nepriateľ utrpel veľké ztraty.* Od priesmyku na východ včera *zaujali sme jedon silný oporný bod nepriateľa.*

V juhovýchodnej Haliči a v Bukovine niet premeny.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Naše čaty v Bukovine prelomily ruský front.

Z Bukurešti oznamujú: Celé Rumunsko s najväčšou pozornosťou sprevádza ďalší vývin bojov, ktoré sa zdanlive začaly s nepatrnými silami, následkom zamiešania sa rakúsko-uhorských reserví ale vyvinuly sa vo veľkú bitku. Dľa sem prišlých zpráv rakúsko-uhorské čaty svojimi častými a silnými útokmi *ruský front na viac punktoch prelomily a postúpily po ruské územie Besarábie.* Značné čaty ruského najkrajnejšieho ľavého krídla odtiskly na rumunské územie. Každodenne mnoho sto Rusov príde ku rumunským pohraničným strážnikom a odovzdá svoju zbraň.

Novšie veľké ztraty Rusov v Karpátoch.

Úradná zpráva vydaná 24. apríla.

V Karpátoch miestami bol prudký kanónový boj. Na odseku Užockého priesmyku *ruské napredovania,* ktoré sa cez deň tu i tu staly, *všetky sme odbili.* Pozdĺž turkanskej cesty a od tejto na západ *proti nám urobené nočné útoky nepriatela za veľkých jeho ztrát sa rozpadly.*

Ináče položenie je nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Naše čaty útokom zaujaly vrch Ostry.

Na karpátskom fronte v údolí Oravy, *pri Koziove dosiahli sme nový zdar.* Po viac dní trvajúcom a veľkou húževnatosťou prevedenom sapörskom útoku *včera naše čaty útokom zaujaly od Koziovy na juk vypínajúci sa*

vrch Ostry. Súčasne podarilo sa pripojeným nemeckým čatám *pozdlž cesty a od cesty na západ napred postúpiť.* Zajali sme dovedna **652 Rusov.** Zaujatím vrchu Ostry a obsadením temena vrchu Zvinin, čo sa stalo začiatkom apríla, *spojeneckým čatám sa už podarilo nepriateľa vybiť z jeho silnej posície,* ktorú zaujal v údolí Oravy na oboch bokoch a ktorú od mesiacov húževnate bránil.

Na ostatných odsekoch karpátskeho frontu kde-tu bol delostrelecký boj.

V Haliči a v Poľsku bola zväčša tichosť.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nezdar ruskej offensívy v Karpátoch.

Genf, 26. apríla. Vojenskí zprávodajcovia londýnskych popredných časopisov sú až do jedného veľmi pessimístickí, ale ani slovíčkom neuznávajú nezdar ruskej offensívy, petrohradské časopisy ale tým okrašľujú nezdar Rusov, že «v Karpátoch nad očakávanie zjavily sa veľké nemecké pomocné čaty.» Jednotlivé petrohradské časopisy nemeckú válečnú silu v Karpátoch šacujú na desať nemeckých vojenských sborov. Parížske časopisy v známosť berú túto petrohradskú zprávu a jeden-druhý poznamenáva, že ruské vojenské vodcovstvo týmto chce verejnú mienku pripraviť ku utiahnutiu sa ruskej armády z Karpátov.

Novšie zdary našich čiat v Karpátoch.

Úradná zpráva vydaná 26. apríla.

Na karpátskom fronte od Užockého priesmyku na východ bitka ďalej trvá. Jedna naša útočiaca armáda včera od Koziovy na juhovýchod *zaujala jedon nový oporný bod nepriateľa; zajali sme 7 dôstojníkov a vyše 1000 chlapov.* Cieľom zpätzaujatia utratených výšin Rusi začali viac prudkých protiútokov a aj na súsedných odsekoch pokúsili sa kde-tu napred postúpiť. Hlavný útok nepriateľa namerený bol na vrch Ostry a na posíciu od tohto na východ. *Tento útok po dlhšom boji za ťažkých ztrát nepriateľa sme odrazili; dva ruské bataillony sme medzitým takmer úplne zničili a zajali sme niekoľko sto Rusov.* Počas naskutku započatého prenasledovania dostalo sa nám do rúk *20 streleckých zákop a mnoho válečného materiálu.* Aj na ostatných odsekoch *krvave sme odbili nočné útoky nepriateľa.* Pred posíciami Užockého priesmyku, nepriateľ po odrazení útoku takmer útekom cúvnul.

Vo včerajších bojoch dosiaľ získané územie aj napriek zúfalým protiútokom Rusov, *nielen že sme podržali, lež od Koziovy na juhovýchod ešte aj zveľadili.*

Na frote od Užockého priesmyky na západ, v Haliči a v Poľsku, ako aj pozdĺž Dnjestra a v Bukovine bol delostrelecký boj. Ináče panovala tichosť.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Rusi zastavili útočenie na Užocký priesmyk.

Úradná zpráva vydaná 27. apríla.

Na celom fronte nikde sa nestalo zvláštnejšej udalosti. Na jednotlivých odsekoch bol prudký kanónový boj. V Karpátoch Rusi svoje ztrátplné útoky na naše posície, nachodiace sa pozdĺž Užockého priesmyku a na odsekoch od priesmyku na východ, **predbežne zase zastavili.**

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Odrazené ruské nočné útoky.

Úradná správa vydaná 28. apríla.

Všeobecné položenie je nezmenené.

V Karpátoch ako aj v Ruskom Poľsku kde-tu bol prudký delostrelecký boj. Naše delostrelectvo výtečne mierenými výstrelmi *vyhodilo do povetria dva ruské sklady munície.*

Na odseku od vrchu Ostry na východ *zopakované nočné útoky nepriateľa sme odrazily.*

V juhovýchodnej Haliči a v Bukovine zvláštnejšej udalosti sa nestalo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Odbité ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 29. apríla.

Na viac odsekoch frontu v Ruskom Poľsku a v Karpátoch bol prudký kanónový boj. Naše delostrelectvo s veľmi dobrým zdarom *pálilo na ruské dekungy a na sklady munície.*

V údolí rieky Opor nepriateľ po viac hodín trvajúcej bezvýslednej palbe z kanónov v noci pokúsil sa napredovať proti vrchovatým posíciam našej pechoty, lež útok Rusov po krátkom boji *na celom fronte sme odbili.*

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Naše zdary na hranici Bessarábie.

Bukarešt, 30. apríla. Zprávodajca «Universul»-u vo svojej dňa 26. apríla poslanej zpráve úspechy rakúsko-uhorských čiat, ktoré dosiaľ v Bukovine na hranici Bessarábie docielily, oboznamuje nasledovne: Rakúska obec Novosielica, ktorá za mesiace bola v ruských rukách, dostala sa do rúk rakúsko-uhorským čatám. Zaujímavé je, že rakúsko uhorské čaty túto obec bez boja zaujaly šikovne prevedenou taktikou.

Veľké víťazstvo v západnej Haliči. — Zajali sme 30.000 Rusov.

Úradná zpráva, vydaná 3. mája.

Spojené rakúsko uhorské a nemecké čaty včera napadly nepriateľa v jeho od mesiacov vystavených a opevnených západno-haličských posíciach a od Malastov—Gorlice—Gromnik a ztadiaľ na sever, zahnaly

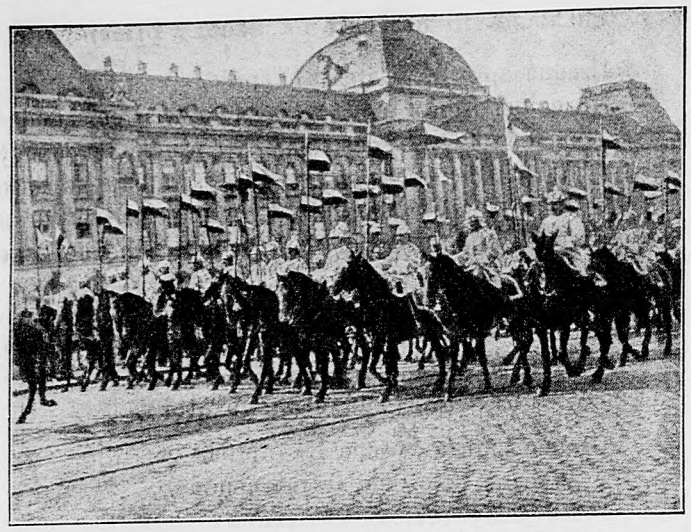

Čata gardistov pred nemeckým cisárom v Berline.

ho na celej čiare, zapríčiniac mu veľké ztraty. **Zajaly vyše 30.000 Rusov a ukoristily posiaľ ešte neustálený počet kanónov, strojových pušiek a vynútily si priechod cez Dolný Dunajec.**

V Karpátoch a na Beskydoch položenie je nezmenené. V Lesných Karpátoch v novších bojoch od Koziova na východ získali sme priestor, nepriateľa vyhnali sme z jeho posícií a jeho protiútoky krvave sme odbili. Zajali sme viac sto Rusov a ukoristili sme 3 strojové pušky. Na sever od Osnalody tiež z viacej výšin pri veľkých jeho ztratách zahnali sme nepriateľa. Boj tam ešte trvá.

Na ruskej hranici medzi Pruthom a Dnjestrom neni nič nového.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nemecko-ruská vojna.

Chýry z bojišťa v severnom Poľsku.

Okolo Mazurských jazier a v celom severnom Poľsku, na celom fronte je vo všeobecnosti ticho. Cesty sú ešte neschodné a v najbližšie dni novšie válečné operácie ešte nemožno očakávať, len kde-tu sú slabé delostrelecké boje, ktorým praje suché a úslnné počasie. Krem menších srážok predných vojov sú len podriadenú významnosť majúce výskumné srážky, Rusi sa neosmelia útočiť, lebo dobre vedia, že nemecké posície sú takmer nedobitné a ich napadnutie vyžadovalo by na každý pád obrovské obete v ľuďoch.

Od posledných bitiek na tomto fronte ruské vojenské vodcovstvo o veľa väčšmi sporí s ľuďmi, než dosiaľ. Naučila ho na toto zkúsenosť pri Krasnopoli, kde nemecké batterie smietly husté ruské rady. Na tomto fronte nepriateľské čaty sú nie tie najlepšie. Každodenne prídu do nemeckého tábora ruskí vojenskí uprchlíci a prosia stráže, aby ich zajaly. Títo desenteri rozprávajú, že mužstvo najviac plukov sotva po päťtýždňovom vycvičení doviezli na bojište.

Tu by Rusi len vtedy mohli mysleť na útoky, keby odniekaľ mohli doniesť značné pomocné čaty, čo je ale temer vytvorené, lebo veď sú upútaní na každom fronte. Keby ale predsa mohli koncentrovať novšiu pomoc a prešli by do protiútoku, nemecké voje s istou nádejou vo víťazstvo môžu hľadeť v ústrety útoku, lebo sú v mimoriadne pevných posíciach na celom fronte pri Mazurských jazerách a v Ruskom Poľsku.

Odrazené ruské útoky.

Hlavný válečný stán nemecký o udalosťach bojišťa v severnom Poľsku 25. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na východe položenie je nezmenené.

Dva slabšie útoky Rusov od Ciechanova na západ sme odrazili.

Čo odpoveď na to, že Rusi na pokojné mesto Neidenburg hodili bomby, na železničné stredište Bialistok zase i my sme hodili 20 bomb.

Kopenhága, 26. apríla. Časopis «Politiken» potvrdzuje, že sú Rusi všade odkázaní na defensívu. Proti Oššoviecu svedené útoky Nemcov, dľa petrohradskej zprávy, od ôsmych dní sú opäť veľmi prudké.

Napredovanie Nemcov pri Šuvalkoch.

Hlavný válečný stán nemecký dňa 28. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Šuvalkov na severovýchod útočením dostali sme do rúk *ruské posície v dlžke 20 kilometrov.* Od Prasnyša na sever včera zajali sme 2 ruských dôstojníkov a 470 chlapov a ukoristili sme 2 strojové pušky.

Napredovanie Nemcov.

Dňa 29. apríla hlavný válečný stán nemecky vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Kalvarje na juh obec Kovale a od tej na juh vypínajúci sa vršok sme obsadili.

Pri Duchove, od Sochačeva na juh zaujali sme jedon oporný bod Rusov.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Skvelé nemecké víťazstvo vo Flandrii.

Hlavný válečný stán nemecký o udalosťach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 23. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Včera vo večerných hodinách na našom fronte medzi územím ležiacim od Steenstraatu a od Langemarku na východ sme postúpili proti nepriateľským posíciam od Yperna na sever a na severovýchod sa nachodiacim. Naše čaty na deväť kilometrov širokom fronte v jednom nábehu draly sa napred na výšiny od Pilkema na juh a na východ sa vypínajúce. Zároveň v húževnatom boji vybojovaly v blízkosti Steenstraatu a Het Sasu priechod cez kanál Ypern, na západnom brehu ktorého sa usalašily. Obce Langemark, Steenstraat,

Het Sas a Pilkem sme obsadili. Do rúk nám padlo prinajmenej 1600 francúzskych a anglických válečných zajatcov a 30 kanónov, medzi nimi štyri ťažké anglické kanóny.

Medzi riekami Maas a Mosel válečná činnosť bola zase živšia. Delostrelecké boje zvlášte prudké boly pri Combresi, St. Mihieli, Apremonte a od Flirey na severovýchod. Nepriateľská pechota útočila len na lesnatom území medzi Ailly a Apremontom. Tu Francúzi na jednotlivých miestach vnikli do našich najprednejších zákop, ale zčiastky sme ich zase vyhnali. Bodákové boje ešte trvajú.

Od Avricourta na západ nami zaujatú obec Embermenil, ktorú Francúzi palbou z kanónov podpálili, naše predné voje vyprázdnily. Vršky vypínajúce sa od obce na sever a na juh ale držíme.

Válečná korisť Nemcov vo Flandrii.

Hlavný válečný stán nemecký o udalosťach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 24. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Všetky pokusy nepriateľa, aby nami od Yperna na sever a na severovýchod získaný priestor od nás zpät zaujal, sa zmarily. Od Yperna na sever jedon silný útok Francúzov, od Yperna na severovýchod pri St. Juliene jedon útok Angličanov pri ťažkých ztratách nepriateľa sa rozpadol. Pozdĺž cesty Ypern—Bixshoote a od tejto na východ jedon proti nám urobený ďalší útok dnes rano stihol ten istý osud. Od kanála na západ naše čaty v túto noc obec Lizerne útokom zaujaly. Počet zajatých Francúzov, Angličanov a Belgičanov vzrástol na 2470. Mimo 35 kanónov a ku nim patriaceho streliva veľké množstvo strojových a vejenských pušiek a iný válečný materiál sa dostal do našich rúk.

V Champagne od majera Beau—Séjour na sever štyrmi mínami vyhodili sme do povetria dnes v noci jednu nepriateľskú strelecku zákopu. Francúzi medzi tým utrpeli ťažké ztraty, zvlášte preto, lebo ich delostrelectvo strieľalo na vlastné zákopy.

Medzi riekami Maas a Mosel Francúzi na viac miestach zopakovali svoj útok. V hore Ailly v bodákovom boji my sme zvíťazili; odtiaľto ďalej na východ Francúzov, ktorí na jednotlivých miestach vnikli do našich linají, opäť sme vyhnali; v Bois de Prétre postúpili sme napred.

Vo Vogézoch hmla a sňah prekážal válečnú činnosť.

Ďalšie nemecké úspechy vo Flandrii.

Hlavný válečný stán nemecký 25. apríla o udalosťach na západnom bojišti vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Pri Yperne získali sme ďalšie úspechy. Územie, ktoré sme 23. apríla od Yperna na sever zaujali, voči nepriateľským útokom aj včera sme podržali. Ďalej, na východ pokračovali sme v našom útočení, útokom zaujali sme majer Solaert, od St. Juliena na juhozápad, ako aj obce St. Julien a Kersselaera a víťazne sme postúpili napred ku Grabenstafelu. V týchto bojoch zajali sme asi 1000 Angličanov a ukoristili sme viac strojových pušiek. Jeden anglický protiútok, urobený od St. Juliena na západ proti našim posíciam, dnes rano za najťažších ztrát nepriateľa sme odrazili. Od Lille na západ našou palbou pokusy Angličanov o útočenie sme v zárodku udusili.

V Argonnách od Le Four de Paris na sever odbili sme útok dvoch francúzskych bataillonov.

Na výšinách pri Maase, od Combresu na juhozápad Francúzi utrpeli ťažkú ztratu. Tu sme začali útočiť a v jednom útoku prelomili sme viac jednu za drohou ležiacich posícií Francúzov. Nočné pokusy Francúzov, aby nám zaujaté územie zase vytrhli z rúk, za ťažkých ztrát nepriateľa sa zmarily. V týchto bojch ostalo nám v rukách 24 francúzskych dôstojníkov, 1600 chlapov a 17 kanónov.

Medzi riekami Maas a Mosel ostatne len na jednotlivých punktoch nášho južného frontu prišlo ku blízkym bojom, ktoré sa pri Ailly ešte neskončily.

V Bois de Prétre jeden nočný útok Francúzov sa zmaril.

Vo Vogézoch hustá hmla aj včera prekážala válečnú činnosť.

Sebapovedomý kresťan-katolík číta a predpláca len v katolíckom duchu písané noviny!

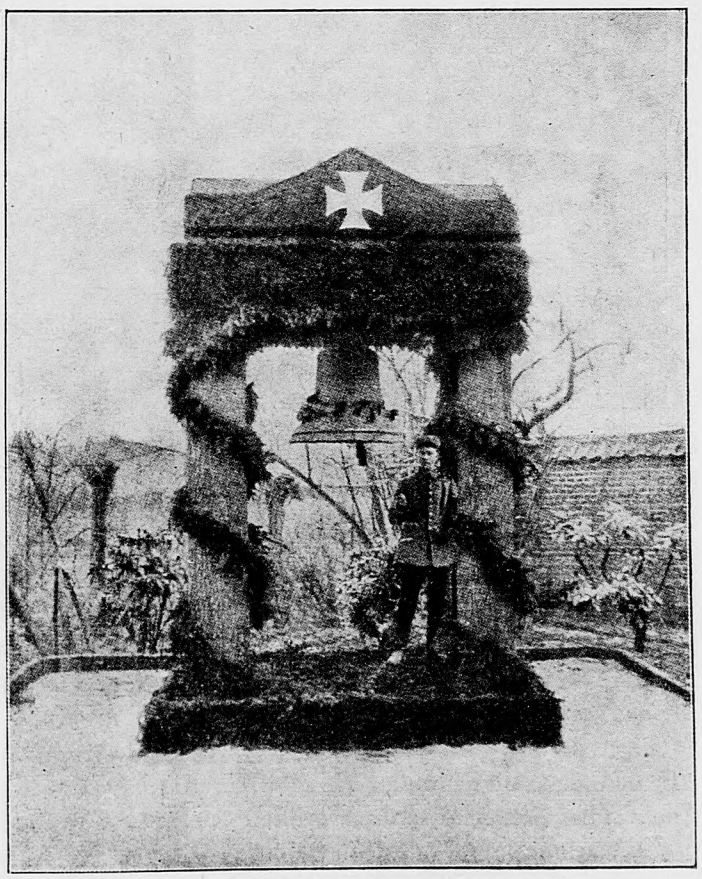

Ozdobený vojenský pomník nemecký.

Nemci zase bombardujú Ypern.

Parížskemu «Temps»-u oznamujú z Hasebroucka: V noci z 21. na 22. apríla Nemci prudko bombardovali Ypern a zapríčinili značné škody. Mnoho ľudí prišlo o život a bolo ranené.

Nemci znovu zajali 5000 Francúzov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalosťach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 26. apríla vydal následovnú úradnú zprávu:

Pri Yperne boje ďalej trvaly. Na západnom brehu kanála obec Lizerne, o ktorej Francúzi tvrdia, že ju zpät zaujali, je v našej moci. Aj od kanála na východ sme podržali zaujaté územie. Počet ukoristených kanónov vzrástol na 45, medzi ktorými, ako sme už prvšie spomenuli, sú aj štyri ťažké anglické delá. Od Zonnebeke na severozápad pokračovali sme v útočení a vyše tisíc Kanadčanov sme zajali. S týmto súhrnný počet zajatcov vzrástol na 5000. Zvláštne miešanina národov — senegalskí muríni, Angličania, Turkomani, Indovia, Francúzi, Kanadčania, Zuávi, Algírčania — sa shŕkla na tomto pomerne malom priestore.

V Champagne od Beau-Séjoura na sever dva francúzske nočné útoky sme odbili.

Na výšinách pri Maase náš útok dobre pokročil napred. Viac jedon za druhým ležiacich temien vrchov od Les Epargesu na západ, útokom sme zaujali, viac sto Francúzov sme zajali a so pár strojovych pušiek sme ukoristili.

V hore Ailly nepriateľské napredovania sa zmarily.

Vo Vogézoch náš útok viedol ku zpätzaujatiu Hartmannsweilerkopfa. Korisťou našich čiat tu bolo 11 dôstojníkov, 749 francúzskych obecných vojakov, šesť prístrojov na hádzanie mín a štyri strojové pušky.

Ztraty kanadskej divísie.

Berlin, 27. apríla. Na ľavom brehu Ysera do nedele večera trvaly tie najprudkejšie boje, zvlášte pri domoch, ktoré bránili zuávi a belgickí karabíneri, na konci obce Lizerne. Frenchova zpráva uznáva obrovské ztraty kanadskej divísie, osvedčuje, že reterirovanie jeho krídla bolo nevyhnutným následkom cúvnutia Francúzov a zvelebuje držanie sa Kanadčanov.

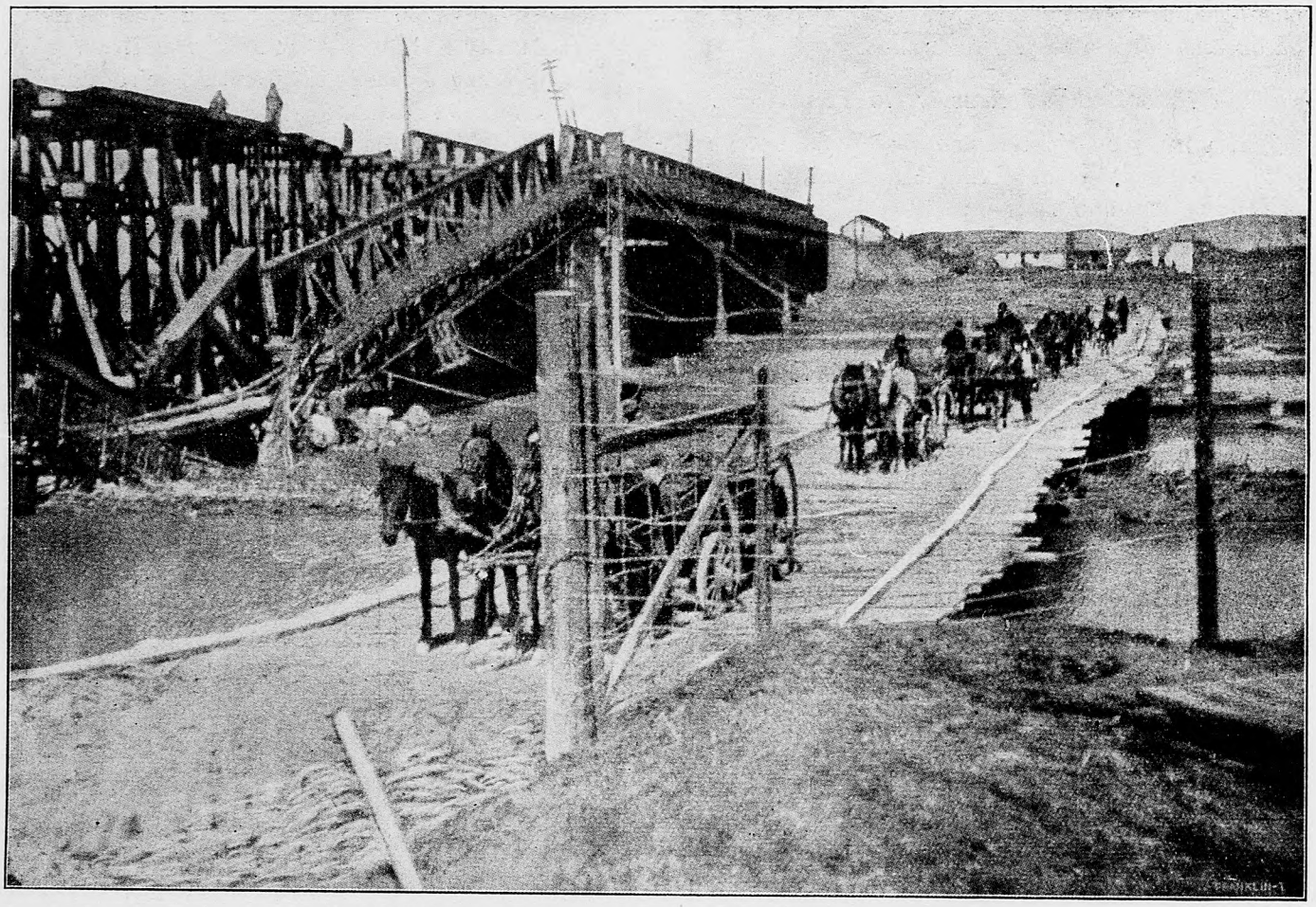

Z haličského bojišťa: Do povetria vyhodený most na rieke Nida.

Rozprestrenie vojopovinnosti po 60. rok vo Francúzsku.

Genf, 27. apríla. Časopis «Tribune de Genéve» oznamuje z Paríža, že ku vojenskému výboru komory došiel návrh zákona o rozprestrení vojopovinnosti po 60. rok.

Kresťania katolíci, organizujte Katolícku Ludovú Jednotu!

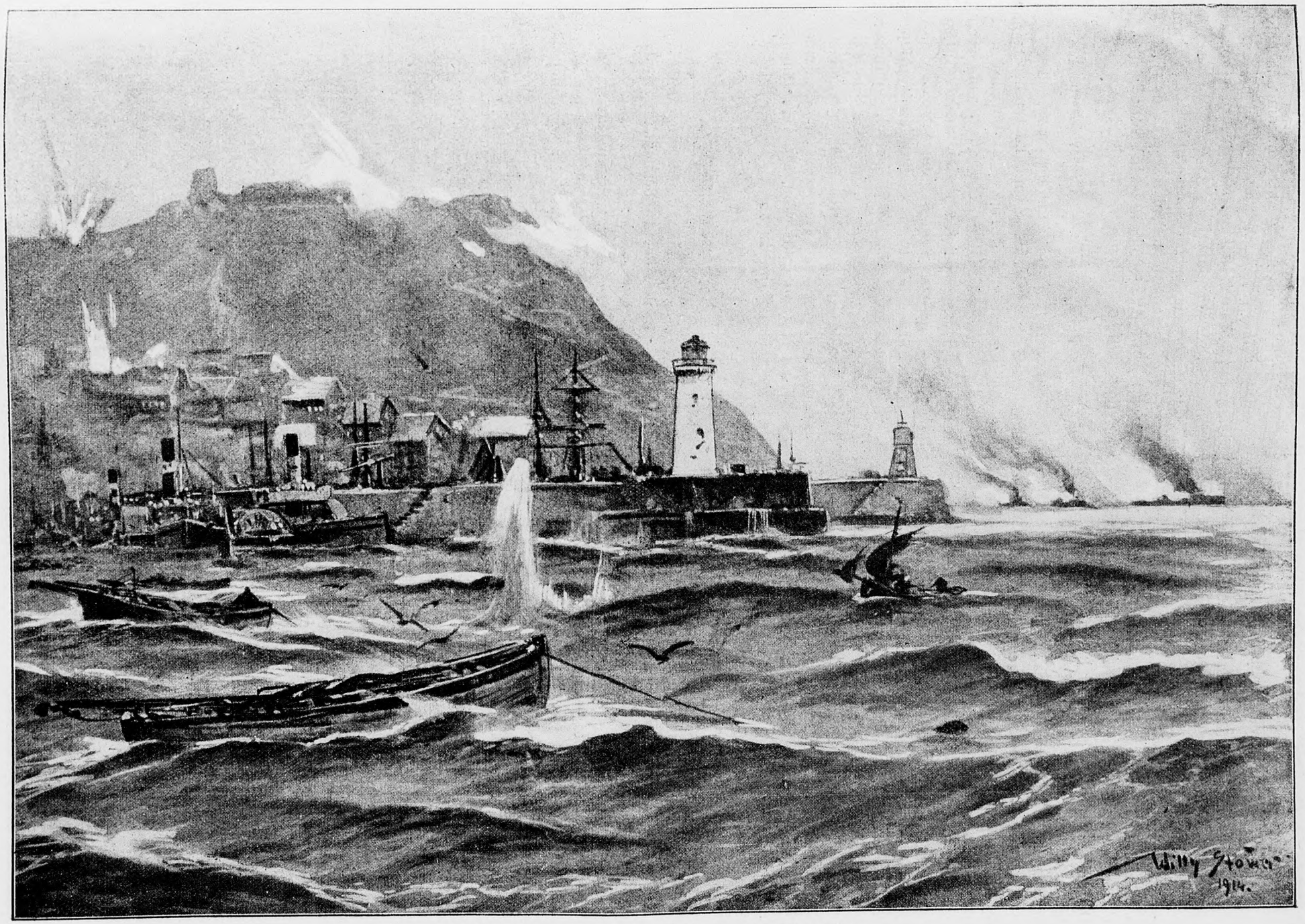

Napadnutie anglických brehov skrze nemecké válečné lode.

Nezdary Franzúzov a Angličanov vo Flandrii.

Dľa úradnej zprávy hlavného velečného stánu nemeckého vydaného 27. apríla:

Vo Flandrii Angličania s veľmi veľkými silami útočili na naše od Yperna na sever a na severovýchod nachodiace sa nové posície, ktoré sa začínajú od dosávadnych v diaľke 3—4 kilometrov na juh od majera D'Houdt úzko na sever a ťahajú sa vedla kanála Yser a St. Julien smerom ku S'Gravenstafelu. Útoky, ktoré nemecké delostrelectvo od Yperna na juhovýchod zčiastky od chrbta zachytilo a napadlo, za neobyčajne ťažkých ztrát nepriateľa už v našej palbe úplne sa rozpadly.

Nepriateľským delostrelectvom celkom dostrieľané domy obce Lizerne minulej noci sme vyprázdnili. Od týchto bezprostredne na východ, na ľavom brehu kanála ležiace predmostie držíme.

V dosavádnych bojoch pri Yperne ukoristili sme 20 strojových pušiek.

Dôležité železničné stredište a hlavné miesto stravovania nepriateľského vojska Poperinghe, ktoré leží od Yperna asi na 12 kilometrov v západnom smere, už i teraz s viditeľným zdarom sme začali bombardovať.

V Argonnských horách, od Vienne le Chateau na severovýchod jedon nočný útok Francúzov sme odbili.

Na výšinách pri Maase aj včera sme vydobili ďalšie výhody, ačkoľvek Francúzi novšie posily pritiahli do boja. Proti našej combreskej posícii svedené útoky nepriateľa sa zmarily. V hore Ailly jedon prudký útok pri veľkej ztrate nepriateľa sme odbili. Nepriateľ ani odtiaľto na východ nezískal priestor.

V Bois de Prétre v nočnom bodákovom boji zdarne sme sa predrali napred.

Proti našej posícii na Hartmannsweilerkopfe nepriateľ včera večer viackrát útočil. Všetky útoky stihol nezdar.

Novšie nezdary Francúzov a Angličanov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalosťach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 28. apríla. vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Vo Flandrii Angličania aj včera pokúsili sa zpätzaujať utratené územie. Popoludní na oboch bokoch cesty Ypern—Pilkem začali útok, ktorý na 200 metrov pred našou posícou sa úplne rozpadol. Podobný výsledok malo aj druhé napredovanie Angličanov, ktoré Angličania vo večerných hodinách urobili proti nám ďalej na východ. Nepriateľ aj tu utrpel ťažké ztraty. Na západnom brehu kanála nepriateľ neútočil.

V Champagne dnes v noci od Le Mesnil na sever útokom sme zaujali jednu skupinu francúzskych opevnení v širokom kruhu a voči viacnásobnému protiútoku nepriateľa sme ju víťazne podržali a vybudovali. Nepriateľ utrpel ťažké ztraty. Do rúk nám padlo 600 neranených Francúzov, 4 strojové pušky a 13 prístrojov na hádzanie bomb.

Medzi riekami Maas a Mosel behom dňa boly len prudké kanónové boje. V Bois de Prétre jedon silný nočný útok Francúzov krvave a pre Francúzov s veľkými ztratami sme odrazili.

Proti posícii na Hartmannsweilerkopfe Francúzi po zmarených napredovaniach 26. apríla ďalej neútočili.

Pri Altkirchen jedon náš letúň sostrelil jedno francúzske lietadlo.

Anglický časopis o víťazstve Nemcov.

Rotterdam, 29. apríla. Dľa časopisu «Daily Chronicle» Nemci majú každú príčinu ku tomu, aby jasali nad svojimi úspechami. Nakoľko z úradných zpráv možno ustáliť, na západnom fronte toto bolo najväčšie víťazstvo behom posledných piatich mesiacov. Územie, ktoré Nemci po terajšom svojom víťazstve obsadili, je značne väčšie, než to, ktoré Angličania pri Neuve-Chapelle podmanili. Aj počet válečných zajatcov Nemcov je značne väčší. Dľa najnovších, do Londýna došlých zpráv posilnené francúzske a anglické čaty zadržaly napredovanie Nemcov. Nerozhodnutý boj ešte s tou najväčšou prudkosťou trvá. Od minulej stredy bez prestania bojujú. Ztraty na oboch stranách sú veľmi veľké.

Uspechy Nemcov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalosťach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 29. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Proti našim posíciam, nachodiacim sa na západnom brehu kanála od Yperna na sever pozdľž potoka Yperlee medzi Steenstraate a Het Sas-om, nepriateľ od včerajška popoludnia bez prestania, ale marne útočí. Od kanála na východ spoločne započaty útok Francúzov a Angličanov proti nášmu pravému krídlu za veľmi značných ztrát našich nepriateľov sa zmaril. Počet kanónov, ktoré sme ukoristili v bojoch svedených od Úperna na sever, zvýšil sa na 63.

Pozdľž železnice Labassée—Béthune a v Champagne od Le Mesnila na sever nepriateľ bezvýsledne upotrebil míny. Pri Le Mesnile v noci urobené francúzske útoky za veľkej ztraty nepriateľa sme odrazili. Francúzski váleční zajatci, ktorí sa nám tu doatali do rúk, boli v plačlivom stave. Triasli sa od strachu, lebo ich dôstojníci im nahovorili, že jaknáhle sa dostanú do zajatia Nemcov, naskutku ich zastrelia.

Na výšinách pri Maase od Verduna na juhovýchod naše posície o niekoľko sto metrov sme napred potiskli a opevnili.

Vo Vogézoch položenie je nepremenené.

Všetci Francúzi pojdu na front.

Lyon, 30 apríla. Časopis «Nouvelliste» oznamuje z Paríža: Vojenský výbor vyslaneckej komory prijal posledný odsek Dalbiezovho rozvrhu zákona, v smysle ktorého vo vnútornej zóne v pomocnej službe v dielňach, v podnikoch pracujúcich pre vojsko, ku

vojenskej službe súcich ľudí pošlú na front a týchto nahradia dobroviiľníkmi alebo najstaršími klassami landšturmu. Z Antill, z Guayany a z Reuniou naskutku začnú kreolov povolávať pod zbraň. Práve tak poberú za vojakov aj synov tých cudzozemcov, ktorí obdržali francúzske štátne občianstvo. Že či je dakto súci ku službe v tábore, to rozhodne nová, prísna lekárska prehliadka.

Genf, 30. apríla. Dľa zprávy «Information»-a vo Francúzsku 17 ročných pravdepodobne hneď po assentírke, teda v júli povolajú pod zbraň.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Utok na Gallipolský polostrov.

Athény, 27. apríla. Dľa zprávy Havasovej agencie bombardovanie tureckých posícií na Gallipolskom polostrove neprestajne trvá. Spojenci pri Smyrnanskom zálive zariadili stálu strážnu službu, lebo v prístave je so pár menších tureckých lodí.

Porúchaná anglická válečná loď.

Malta, 27. apríla. Reuterova agencia oznamuje, že anglickú válečnú loď «Triumph», keď bombardoavala jednú tureckú posíciu pri Gallipoli, trafily tri granáty. Škoda je nepatrná. Dvaja ľudia boli ranení.

Ruská flotta pred Bosporusom.

Hlávný válečný stán turecký 26. apríla oznámil, že černomorská ruska flotta v pondelok predpoludním zjavila sa za čiarou palby pevností Bosporusa, ale po polhodinovom demonštrovaní výstrelami z kanónov zpät odplávala severným smerom. Turecké pevnosti nedržaly za potrebné strelbou odpovedať na výstrely.

Z ostatných bojisť dôležitejšieho chýru ešte nedošlo.

Odbitie anglicko-francúzskeho útoku.

Hlavný válečný stán turecký 26. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Dňa 27. apríla nepriateľ pod ochranou svojich válečných lodí na štyroch miestach západného pobrežia Gallipolského polostrova pokúsil sa o vysadnutie ne breh. A síce pri ústi Sighindery, na pobreží Ari Burnu, od Kaba-Tepa a od Tekke-Burnu na breh vysadené nepriateľské čaty bodákový attak tureckých vojakov vohnal do mora. Pri Ari Burne na breh vysadené čaty, keď chcely napredovať, boly prinútené popustiť protiútoku tureckých čiat. Turecké čaty zpät ich zahnaly na breh. Jedna čiastka tejto nepriateľskej vojenskej sily držala za dobré včera v noci zachrániť sa na loďach.

Turecké čaty dnes pokračovaly v útočení na všetkých frontoch.

Včera súčasne nepriateľská flotta blížila sa ku morskej užine, aby od mora previedla prerazenie, ale ju turecká palba prinútila ku cúvnutiu. Medzitým Turci jednu nepriateľskú torpedovú loď potopili, druhá bola ťažko porúchaná. Poškodenú loď odvliekli ku Tenedosu. Dnes nepriateľ od mora neurobil pokus proti užinám.

Na ostatných bojišťach dôležitejšej zmeny sa nestalo.

Turci pri Dardanellách porazili centrum a pravé krídlo nepriateľa.

Carihrad, 29. apríla. Včera z príležitosti výročitého dňa nastúpenia sultána na trón v palote sultánovej bolo prijatie, na ktorom minister vojny sdelil sultánovi telegramm bašu Limana, veliteľa 5. armády, dľa ktorého centrum a pravé krídlo nepriateľských válečných síl sú úplne porazené. Baša Liman úfa, že aj ľavé krídlo stihne ten istý osud.

Novší bezvýsledný útok na Dardanelly.

Hlavný válečný stán turecký 29. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Nepriateľ obnovil svoje pokusy proti Kabatepe a južnému pobrežiu Gallipolského polostrova. Opäť sme ho so zdarom odbili. Včera nepriateľ novými silami pokúsil sa o útok proti pobrežiu Kum-Kaleha, ale sme ho prinútili k cúvnutiu, medzi čím tri strojové pušky ostaly v našich rukách.

Na kaukazskom fronte pokus Rusov o nočný útok proti našim od Mela na sever na hranici postaveným predným strážam, zapríčiniac nepriateľovi veľkú ztratu, sme odbili.

Z ostatných bojíšť niet čo dôležitejšieho oznámiť.

Na Gallipolskom polostrove niet nepriateľského vojaka.

Zprávodajca «Vossische Zeitung»-u o veľkom víťazstve Turkov na Gallipolskom polostrove dozvedel sa, že s týmto víťazstvom prvý pokus Angličanov o vyloženie vojska na breh Dardanell sa úplne zmaril.

Na europskej strane nestojí už ani jeden jediný Angličan alebo Francúz. Alebo ich vohnali do vody, alebo usmrtili alebo zajali. Len pri Kum-Kalehu stojí ešte nepriateľ, ale aj tohto čoskoro odoženú.

Posledné boje dokázaly, že tí mali pravdu, ktorí hovorili, že vyloženie vojska na breh pre odpor tureckej armády je nemožné.

Ztraty Angličanov a Francúzov sú udajne veľmi ťažké.

Porúchané anglické a francúzske válečné lode.

Carihrad, 30. apríla. Istý tunajší časopis dozvedá sa, že angličnú válečnú loď «Vengeance» pred Dardanellami rozostavené turecké batterie porúchaly.

Talianske časopisy oznamujú z Athén: Do Tenedosa v utorok dovliekli jednu francúzsku a dve anglické ťažko porúchané obrnené lode.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Vojna na mori.

Ztrata anglického válečného námorníctva.

Berlin, 26. apríla. Dľa kopenhágskej zprávy ztrata anglického válečného námorníctva od vypuknutia vojny do 3. marca dľa úradného anglického ustálenia je nasledovná : Dôstojníci : 332 mrtvých, 61 ranených, 7 zmiznutých, 41 internovaných, 11 zajatých. Mužstvo : 4981 mrtvých, 640 ranených, 72 zmiznutých, 1524 internovaných, 924 zajatých.

Anglické obchodné lode a nemecké lietadlá.

Berlinská Wolffova agencia oznamuje, že v posledné časy anglické obchodné lode kanónami a puškami opätovne napádajú lietadlá nemeckého námorníctva bez toho, že by nemecké lietadlá napadly anglické lode. Raz sedem anglických rybárskych parníkov napadlo nemeckých vetroplavcov, druhý raz jedna anglická obchodná loď napadla nemeckých letúňov. Čo odpoveď na tieto útoky s lietadiel hodili na lode bomby.

Naša podmorská loď «U. 5» potopila jedon francúzsky križiak.

Uhorská Telegrafičná Kancellária oznamuje : Veliteľstvo rakúsko-uhorskej flotty sdeľuje nasledovnú zprávu :

Podmorská loď č. 5., ktorej veliteľom je kapitáň radovej lode rytier Juraj Trapp, na Jonskom mori **na francúzsky obrnený križiak «Léon Gambetta» vystrelila torpedo a križiak potopila.**

Berlin, 28. apríla. Wolffova agencia oznamuje z Ríma :

Dľa zprávy Stefaniho agencie od predhoria Santa Maria di Leuca na 20 míľ v pondelok v noci jedna rakúsko-uhorská podmorská loď vystrelila torpedo na francúzsky obrnený križiak «Léon Gambetta». Jednu časť mužstva zachránili.

Potopený francúzsky obrnený križiak «Léon Gambetta» obsahoval 12.600 tún a bol postavený roku 1901. Za hodinu prekonal 23 morských míľ cesty. Boly na ňom štyri 19·4 centimetrové kanóny, šestnásť 16·4 centometrových a štyriadvadsať 4·7 centimetrových kanónov. Jeho stroje boly 30.500 koňských síl silné, bol 146·5 metrov dlhý a 21·4 metrov široký. Mužstvo počítovalo 704 hláv.

Naša podmorská loď «U. 5.» postavená bola roku 1909., je 32 metrov dlhá a 4·2 metre široká. Na lodi koná službu 17 matrózov.

Predhorie Santa Maria di Leuca je na juhovýchodnom uhle Talianska.

Práca nemeckých podmorských lodí.

Grimsby, 28. apríla. Reutterova agencia oznamuje, že na rybársku paroloď «Recolo» v pondelok strieľali torpeda.

Londýn, 28. apríla. «Times» oznamuje, že rybársku paroloď «Envoy», ktorú napadla nemecká podmorská loď, priviezli domov k ústiu rieky Tyny. Mužstvo norvégskych parníkov «Oskar» a «Eva», ktoré napadly podmorské lode, na dánskom parníku «Anna» priviezli do Burnislandu. Menované parníky, keď ich mužstvo opustilo, potopili.

Francúzsky križiak «Léon Gambetta» trafily dve torpedá.

Brindisi, 29. apríla. (Stefaniho agencia.) Zachránení matrózi potopeného frnacúzskeho križiaka «Léon Gambetta» rozprávajú, že ich križiak trafily dve torpedá do ľavého boku a križiak za 10 minút utonul. Počet zachránených obnáša 136. Dosiaľ 58 mrtvol vylovili z mora. Mrtvých v stredu rano v castiglianskom cintoríne s vojenskou pompou pochovali.

O utonutí križiaka «Léon Gambetta» oznamujú nasledovné podrobnosti :

Križiak miernou rýchlosťou za hodinu prekonal cestu asi 7 míľ. Podmorská loď «U 5.» dve torpedá vystrelila naň. Druhé torpedo vybúšilo v strojarni a spustošilo dynamo-stroj, následkom čoho križiak nemohol si bezdrótovým telegrammom pýtať pomoc. Ťažko porúchaný križiak pokúsil sa plávať ku brehu, ale nemohol plávať ďaleko, lebo o desať minút utonul. Prvú pomoc poskytli talianske torpedové lode č. 33. a 37. Na mori plávaly kusy lode a mrtvoly. Zachránení matrózi napochytre stlkli si plť a z tejto volali o pomoc. Talianske torpedové lode 18 francúzskych matrózov vytiahli z vody a títo Francúzi na torpedových lodiach dostali prvú pomoc. Pozdejšie z Tarentu došiel jedon torpedoborec so šlepovými loďami, ktoré vzaly 108 zachránených a zaviezly ich do Castrigniano del Cavoa, do Leccova a do Tarentu. Admirál Senet a všetcia dôstojníci križiaka zomreli.

S križiakom «Léon Gambetta» zahynulo 742 Francúzov.

Rím, 29. apríla. S križiakom «Léon Gambetta» zahynulo 742 Francúzov ; zachránených odviezli do Sirakuzy, kde dôstojníkov umiestnili v Grand Hoteli mužstvo v kasárňach.

Hrdinský skutok našej podmorskej lode «U 5».

Milano, 30. apríla. O potopení francúzskeho pancierového križiaka «Léon Gambetta» koluje viac versií. Dľa jednej málo spoľahlivej zprávy medzi križiakom «Léon Gambetta» a medzi rakúsko-uhorskou podmoskou loďou «U 5» bola bitka. O veľa spoľahlivejšia je zpráva, ktorá hovorí, že francúzsky križiak o polnoci, krátko po 1. hodine trafilo prvé torpedo, keď mužstvo ešte hlboko spalo. Mužstvo naskutku vybehlo na palubu a začalo ochranné práce. Prvý výstrel trafil strojáreň a na lodi naskutku vyhaslo svetlo, čo ochranné práce veľmi prekážalo. Sotva sa začaly ochranné práce, keď križiak trafilo druhé torpedo a vyrazilo na ňom strašnú dieru, cez ktorú sa voda tak rýchle valila, že loď za 15 minút utonula.

Dľa chýru francúzsky admirál Senet, ktorý bol na križiaku, spáchal samovraždu.

Nemecká flotta na Severnom mori.

Berlin, 30. apríla. Z Amsterdamu oznamujú časopisu «Lokalanzeiger»: Na tú nemeckú zprávu, že nemecké válečné lode urobily výlet na Severné more, pri ktorej príležitosti nestretly sa ani len s jednou jedinou anglickou válečnou loďou, londýnsky «Times» poznamenáva: Je jasné, že Severné more nemôžme zavreť tak, aby sme pri anglickom a pri nemeckom pobreží konali stálu strážnu službu. Nemeckú flottu nič neprekáža v križovaní na Severnom mori, ale je isté, že ju ta nevedú vážné ciele. Jestli sa o panstvo na mori chce pustiť s nami do boja, tak radi budeme jej zjaveniu sa. Nemecki admiráli cestou špionov dobre vedia, že kde drží admirál Jellicoe svoje lode.

Hrdinovia pluku 67.

Vo sv. Písme stojí napísané, že niet väčšej lásky na svete, ako keď niekto život svoj položí za priateľa svojho. Touto pravdou posilnení a ozbrojení bojovali aj naši bratia za svoju vlasť, smelo išli oproti nepriateľovi, svedomite a víťazne končili svoje vojenské povinnosti až do posledného dychnutia svojho života. Kým oni na bojišti život svoj obetovali, za ten čas s blaženou nádejou očakávali ich rodičia, manželky a dietky, že po skončenom boji zase sa vo svojom rodinnom kruhu sídu. Stala sa premena. Prešiel týždeň, dva-tri a domáci darmo očakávajú nejakú zvesť od svojich milých. Oni už nemôžu písať, viacej sa so svojimi drahými tu na zemi nesídu. Dokončili beh života svojho a teraz už na druhom svete poznajú hojnú odmenu za svoju hrdinskú prácu. Mená týchto hrdinov sú:

Zo stolice liptovskej:

Andrej Blachi Sielnica, Ján Blahunka V. Bobrovec, Franc Butora Hutti, Juraj Čiap Sielnica, Rajmund Črep Lúžna, Emil Dulačka Janošovce, Ján Dzurszanovský Ploštin, Adam Ferianc Királylubella, Adam Gajdos Királylubella, Ladislav Ivák Sliač, Eduard Kamhal Kalameny, Alois Kapitán, učiteľ z Kľačian, Štefan Kollarik Osada, Štefan Kušják Andice, Ján Kusvak V. Paludza, Adam Liska Verbo, Karol Lovász Fenyőháza (Lubochňa), Ján Málik Osada, Peter Matejka Jalovec, Jozef Osadsky Vyšný Sliač, Mikuláš Plauka Körmös, Andrej Smiček H. Sliač, Štefan Svidek Joób-Rástoka, Ján Trepuč Vavrišov, Pavel Válek Veľké Borovo, Štefan Mišík Bielypotok, Andrej Žihlavnik Gombáš, Štefan Švec L. Tepla, Andrej Dvorský Sliač, Karol Praučik Liskova, Ján Hurajt Štrba.

Zo stolice spišskej:

Karol Bednár Iglóvaspatak, Augustin Bučko Prakfalu, Michal Csáki Svábfalva, Ján Fábián Markušovce, Ján Fábry Hernádfalu, Štefan Fecko Kolinfalu, Elek Tolvarčik Ujlubló, Andrej Gyorka Felsőszalánc, Karol Hric Merény, Jozef Kanya Ujterebes, Ján Klimko Óviz, Ladislav Krajnyák Szepespatak, Jozef Kuliga Káposztafalu, Ján Kuziniak Ólubló, Ján Leitmann Szepesszombat, Pavel Lipták Hernádfalu, Štefan Lipták Farkasfalva, Michal Lukus Nedecz, Anton Majerčak Lándok, Matús Ernst Szomolnokhuta, Jozef Mlynár Levoča, Jozef Moralevics Tamásfalva, Jozef Mravcsák Nagyőr, Andrej Ondáš Richnó, Ján Reiner Felsőszalók, Ján Richnavsky Márkusfalu, Michal Bóder Köperény, Štefan Schuller Igló, Jozef Silán Javorina, Šimon Škvarek Ujbéla, Ján Sproch Nagyhársas, Eduard Stein Izsákfalva, Ján Szanoga Körtvélyes, Ján Szedlák Szepesalmás, Ján Szkaszkó Leibic, Juraj Sztaroveczky Szomolnokhuta, Ján Tatarko Szepesrét, Matej Tomcsik Szepeslőrincz.

Zo stolice šárišskej:

Ján Balogh, Lápispatak, Juraj Balsai Nádfő, Jozef Buchovszky Demete, Andrej Czina Tölgyed, Demeter Czuper Esztebnek, Michal Ferenc Szemelnye, Jozef Gambaly Alsófrics, Andrej Gmitró Nagysáros, Michal Halama Harsád, Andrej Holinya Krucsó, Juraj Huszák Györgyes, Ján Jaczkanin Miklósvölgye, Demeter Janusko Felsőodor, Juraj Katrinics Alsófrics, Ján Katrinyák Giráld, Ján Labuda Németsóvár, Emil, Michal Malyak Sóbánya, Štefan Mártonyi Nagysáros, Ján Marcinko Alsószalók, Michal Maslyár Olejpatak, Ján Measzlej Sebes (Sobos), Jozef Palyiga Cseres, Michal Pavel? Mikuláš Petrenko Geréb, Teodor Pingyor Végrostoka, Andrej Pipasz Felsőcsernye, Rudolf Piroch Eperjes, Peter Plavcsan Kija, Štefan Pribula Margonya, Matej Rákos Remete, Pavel Sedlák Sztankahermany, Juraj Simko Kaprilodjos, Mikuláš Szterencsák Végpetri, Juraj Szuczka Komlóskeresztes, Franc Valles Berzevice, Adam Voška Luko, Ján Walko Felsőrákos, Vincent Zajac Györgyfölde, Juraj Sulko Poroszló, Valent Samsely Singlár, Juraj Kozsár Pobolyakomlós.

Zo stolice beregskej:

Michal Hajnász Kendereski, Ján Juhász Nagylónyavasa, Ján Juhász II. Nagylónya, Andrej Szabó Beregkisfalud, Ján Sýkora Barabar.

Zo stolice sabolčskej:

Michal Magyar Geszteréd, Bartolomej Kiss Visi, Alexander Uri, Franc Takács Kótaj.

Zo stolice satmárskej a ungskej:

Jozef Szabó Vetés, Elek Italmán Nagypalád. — Juraj Pliska Hegygombás.

Jakub Oravecz? Ján Tomcsik Rasztó, zvol. stolica. Štefan Valencsik Palotaujfalu, Pest.

Eugen Papp, poručík, Kristyór, hunyadská stolica. J. Pasternak, poručík, Eperjes. J. Pátek, kadet, Viedeň.

Večné odpočinutie ráč im dať, ó Pane! K uspokojeniu domácich uverejňuje

dňa 15. apríla r. 1915.

Pavel Dobják,
vojenský duchovný pluku.

CHYRNIK.

Letovanie jeho veličenstva kráľa. Zo Salzburgu oznamujú : Tu tak vedia, že jeho veličenstvo kráľ toho roku nepojde letovať do Išlu. Toto rozhodnutie jeho veličenstva odôvodňujú tým, že pre mimoriadne pomery náš panovník s vojenským vodcovstvom a s politickými vývodiacimi mužmi musí udržiavať stále spojenie. Jeho veličenstvo koncom mája pojde do Lainzu, kde bude bývať vo ville Hermes, kdežto najväčšiu čiastku leta ztrávi v Badene pri Viedni v kaštieli Weiburg.

Z biskupstva spišského. Vnút. skut. tajný radca osvietený pan biskup dr. Aleksander Párvy spišsko-podhradskej nemocnici Milosrdných na opatrovanie ranených vojakov najnovšie dal 500 korún. Starovesský farár Ladislav Herbszt na ciele Červeného Kríža obetoval 10 kor., pre oslepnutých vo vojne 10 kor., pre vdovy a siroty vojakov 10 kor. a k spomoženiu zmrzačených vojakov päť korún. — Ondrej Jenő, farár v Štrbe na podporu kat. tlače dal 10 korún.

Kňazská inštallácia. Z Hodermarku (Spiš) oznamujú : V Hodermarku vo veľkonočný pondelok novovymenovaný grécko-katolícky duchovny Béla Bihari svlávnostne bol uvedený do svojho úradu. Zo svojej doterajšej stanice v zemplínskej stolici následkom vojny prinútený bol odísť. Hodermarkská obec od jasené, keď sa jej vtedejší duchovny presťahoval do Telgartu, bola bez kňaza a tak príjala svojho nového farára s najväčšou radosťou.

Načo obracajú katolícke kňazské majetky? V minulé dni zosnulý Ján Váray, farár obce Óbarš v svojom testamente na detskú útulňu založiť sa majúcu v obci Óbarš pod vedením mníšiek, na dievčenskú školu a na sedliacku školu hospodárenia poručil 200 tisíc korún ; v tej poslednej škole učiť sa majú vyrastlé sedliacke dievčatá piecť, variť, šiť, plátať, záhradnické práce aj chovanie drobísk. Kláštoru mníšiek v meste Léva poručil 50.000 korún a na iné dobročinné ciele 5000 korún. — Nebohý Michal Krizsán, bývalý opát-farár Jozefovho námestia v Budapešti, na podporu katolíckej tlače poručil cenný papier v hodnote 1000 korún.

Pohrab kanonika Antona Párvyho. Vo štvrtok, 22. apríla predpoludním uložili v Jágri na večný odpočinok telesné pozostatky prepošta-kanonika Antona Párvyho, brata osvieteného pána biskupa spišského dra Alexandra Párvyho. Osvietený pán biskup Párvy chorľavie, preto nemohol isť do Jágra na pohrab svojho brata. Pohrabné obrady odbavoval arcibiskuo dr. Ludvik Szmrecsányi a medzi veľkým pohrabným zástupom bol i zircský opát dr. Reimig Békefi. Trochu opozdene prišiel sedmohradský biskup Gustáv Majláth, ktorého vychovávateľom bol zvečnelý kanonik Párvy.

Púť do Mária Remete. Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh pre slovenských veriacich dňa 16. mája usporiada púť na milostné miesto Mária Remete. V nedeľu ráno o 6. hodine v Jozefovskom farskom kostole bude sv. omša za pútnikov a po skončení sv. omše pohnú sa pútnici v mene Božom na milostné miesto Mária Remete. Na milostnom mieste bude veľká sv. omša so slovenským spevom za pútnikov ; taktiež aj kázeň slovenská. Popoludní o 2. hodine začnú sa modliť sv. Ruženec a spievať litánie k úcte Blahoslavenej Panny Márie. Po skončení služieb Božích na milostnom mieste, vrátia sa pútnici nazpäť do Budapešti a dorazia večer okolo 8. hodiny do chrámu Jozefovského. Bratia a sestry v Kristu súčastnite sa v čím valnejšom počte na slávnosti Marianskej. V prípade nepriaznivého počasia slávnosť odbývať sa bude v nasledujúcu nedeľu. Vodcom púte bude známy duchovný Dr. Pavel Žížka, predseda Kruhu. Riaditelia púte zo správy Katolíckeho Delníckeho Kruhu: Ján Krajči, Anton Vrana, Vincenc Junec modleník.

Arcipastierska dobročinnosť. Dr. Alexander *Párvy*, skut. vn. t. r., osvietený pán biskup spišský, pre chudobné deti narukovaných svojej dioecese ako veľkonočný dar obetoval 700 korún.

Na podporu katolíckej tlače v baňskobystrickom biskupstve v tlačovú nedeľu sosbieralo sa 1420 korún, v ostrihomskom arcibiskupstve znovu 1077 a v rožňavskom biskupstve znovu 341 korún.

Válečná dobročinnosť. Osobníctvo košicko-oderbergskej železnice v mesiaci marci pre rodiny narukovaných zamestnancov tejže železnice obetovalo 3593 korún.

Železný kríž katolíckemu kňazovi. Nemecký cisár professora viedeňskej university dr. Henrika Junkera, ktorý narodil sa vo Westfálii a ako katolícky vojenský kňaz slúži v nemeckej armáde, vyznačil so železným krížom.

Vznešený válečný dar z Ameriky. Zuzanna Jablonszky, rodz. Klug, ktorá zo spišských Žakoviec pred 25 rokami vysťahovala sa do Ameriky, v minulé dni z Philadelphie 150 korún poslala do Kéžmarku na válečno-pomocné ciele.

Už štyri vyznačenia dostal na bojišti. Hadušovský Emil Ludmann, kapitáň 35. táborského delostreleckého pluku, je prvým dôstojníkom, ktorého jeho veličenstvo kráľ, za jeho hrdinské držanie sa pred nepriateľom, už štvrtý raz vyznačil počas vojny. Najprv dostal odznak chvály (Signum laudis), potom dôstojnícky záslužný kríž III. triedy, potom železný kríž nemeckého cisára a teraz rád železnej koruny III. triedy.

Assentujú poľských ubehlíkov. Od počiatku vojny dohrnulo sa do Uhorska tisíce ubehlíkov z Haliče a z Bukoviny. Osadili sa zvlášte v mestách, kde sa dá čo zarobiť. Ale vypúšťali roje aj na vidiek, kde tiež kšeftovali. Teraz dostanú z nich mnohí iné zamestnanie. Musia sa totižto dostaviť pred assentujúcu kommissiu a za súcich uznaní, plniť musia vejenskú službu. Na nariadenie honvédskeho ministra hlavny kapitáň dr. Desider Boda poveril tajných policajtov, aby patričných vyhľadali a doviedli pred assentujúcu kommissiu. Tajní policajti už začali túto prácu.

Vyznačenie smelého rychtára. Jeho veličenstvo kráľ Štefana Schäffera, vicerychtára v Humennom na uznanie jeho smelého a zdarného držania sa počas nepriateľského vtrhnutia vyznačil strieborným zásložným krížom na stužke medailly hrdinstva.

Zatknutí liferanti. Z Miškolca oznamujú, že tamojšia súdna stolica zmenila ten výrok vyšetrujúceho sudcu, ktorým nariadil, aby pri lifrovaní pre armádu z klamstva obžalovaní ľudia boli pustení na slobodu a nariadila zatknutie Hermana Tandlicha, Hermana Blocha, Pavla Wedlicha, Mikuláša Nagya a Alexandra Berziho. Zatknutí ľudia sú všetcia obchodníci a lifrovali potravné a iné články pre vojsko v hodnote viac millionov korún a vysvitlo, že štát ošklodili o mnoho stotisíc korún, lebo do konservových krabíc namiesto potravných článkov dali popol a piesok a pri tovare, ktorý sa meria na metre, mali vraj krátku mieru. Že aký osoh mal Tandlich a jeho kompanisti z klamstva, to vysvitá z dát vyšetrovania, dľa ktorých ku pr. Tandlich v júni bol ešte chudobným túlajúcim sa agentom, ktorý sotva mal 10.000 korún majetku a od tých čias v jednej miškolcskej banke uložil si 200.000 korún hotových peňazí a 160.000 korún v cenných papieroch.

Vyše milliona kilogrammov kovu na válečný cieľ. Z Viedne oznamujú, že tam sbierka kovov na válečné ciele v stredu prevýšila každé očakávanie. Na válečné ciele sa totiž sosbieralo vyše milliona kilogrammov kovu.

Haličskí utečenci. Rakúska a uhorská vlád a ohľadom tých haličských a bukovinských utečenov, ktorí sa v Budapešti zdržujú, dohodly sa v nasledovnom: Z Budapešti do Rakúska odvezú tých utečencov, ktorí sa o to dobrovoľne prihlásili. Týchto utečencov, nakoľko sú z jednej obce a odrazu sa prihlásia ku odvezeniu, v Rakúsku tiež v jednej obci umiestnia. Bezpodmienečne odvezú z Budapešti do Rakúska nespoľahlivých utečencov. Takíto sú tí, ktorých alebo pre priestupok atď. potrestali, alebo svojimi kšeftami stali sa podozrivými alebo ktorí sa nevedia legitimovať. Vzhľadom na ťažkosti, ktoré sa ukazujú okolo stravovania obyvateľov hlavného mesta Budapešti, uhorská vláda po 15. máji väčšie skupiny tých utečencov, ktorí ešte vtedy budú v Budapešti, dá zaviezť na vidiek, kde pre nich postavili baraky, alebo do istých vidieckych obcí. Tých haličských utečencov, ktorí sa dosiaľ v Uhorsku na vidieku zdržovali, už odvážajú do Rakúska.

Padnutí hrdinskí dôstojníci 85. c. k. pešieho pluku. Levočský domáci pluk od prvych dňov vojny stále bol v ohni a je i teraz. Hrdinský pluk sa vždy vyznačil na jednotlivých bojišťach. To hrdinské držanie sa vyžiadalo veľa obetí. Aprílové číslo jednoho vojenského časopisu uverejňuje soznam nasledujúcich padnutých hrdinov toho pluku. Kapitáni: Teodor Böhm, Valér Moga, Rudolf Suchy; nadporučíci: Leopold Jäger, Oskár Putz; poručíci: Franc Argyelán, Ján Lehoczky, Ján Stöfler; zástavníci: Jozef Bobula, Samuel Grünbaum, dr. Maximilian Grünfeld a Ján Szabó.

V ruskom zajatí. Z Baňskej Bystrice oznamujú: Hlavný notár mesta dr. Vincent Cserhelyi, rezervný poručík, ešte v jaseni ťažko bol ranený na severnom bojišti a dostal sa do ruského zajatia. Opatrovali ho v jednej nemocnici v Moskve a po vyzdravení odviezli ho do Siberie. Teraz došla od neho dopisnica do Baňskej Bystrice. Dopisnica je dátovaná 26. januára v Novonikolajevsku, na nej píše hlavný notár, že celkom vyzdravel a že sa primerane k okolnostiam dobre cíti.

Dvanásťročný hrdina. Honvédskeho fírera Ludvika Nagya, keď už mal ísť na bojište, navštívila jeho manželka s 12-ročným synáčkom v Prešove. Syn nechcel opustiť svojho otca, lež s dovolením veliteľa odprevadil ho na bojište, ba aj do strelného zákopu. Tu malými službami k veľkej pomoci bol vojakom. Aj dôstojníci mali ho veľmi radi. V jednej bitke trafila otca guľka na nohe, aj tvár chlapcovu ľahko ranila guľka. Chlapec vybral sa v dáždi nepriateľských guliek do dediny, na 20 kilometrov vzdialenej, a zaopatril si sánky, šiel pre raneného otca do strelného zákopu a vyslobodil ho z nebezpečenstva. Potom dostali sa do nemocnice a teraz je chlapec už doma.

Telefonistky v Memele. Pri telefonovom úrade v Memele (východné Prusko) zamestnané slečny podaly pekný príklad plnenia povinnosti v noci z 18. na 19. marca, keď Rusi vtrhli do mesta. Tak si myslely, že bude najlepšie, keď zostanú na mieste a budú plniť svoju povinnosť, kým možno. Takto sa potom stalo, že keď ruská háveď už chodila v meste, tam predsa bolo možno telefonovať. Okolo 9. hodiny maršall Hindenburg vyzval telefonové centrum. Shováral sa s jednou slečnou po telefone a vyslovil svoju radosť nad tým, že pri telefone zamestnané slečny sú ešte vždy na mieste. Hindenburg sa pozdejšie opýtal, že ktorá slečna to bola, s ktorou sa shováral. A keď pruský princ Joachim prišiel do mesta Memel, z poverenia maršalla patričnej slečne odovzdal pakné strieborné hodinky a zároveň vyslovil jej vďaku za hrdinské držanie sa. Pri telefone zamestnané slečny za stiahnutými lampami a za zaclonenými oblokami konaly službu až do 3. hodiny rano, to jest ešte za osem hodín po vtrhnúti Rusov. Na druhý deň rano päť slečien opustilo budovu telefonového úradu.

Rozšírenie premávky vojenskej pošty. Novšie budú otvorené nasledovné vojenské pošty: 8, 9, 11, 12, 15, 18, 19, 30, 33, 35, 39, 40, 42, 47, 51, 52, 53, 55, 57, 63, 68, 71, 75, 81, 84, 89, 93, 99, 103, 107, 108, 111, 112, 118, 127, 128, 150, 154, 186, 189, 191, 201, 207, 211, 301, 305, 307, 308, 315, 316, 317, 320, 351, 352, 353, 354, 355, 501, 502, 503, a 506. — Tieto vojenské pošty od 3. do 7. mája prijmu balíky pre vojakov.

Pomijami choval ľudí. V Budapešti na Bécsi-ceste v dome č. 185. mal 46ročný robotník Štefan Pózsa jedálňu. Na celom okolí bolo rozchýrené, že sa u Pózsu veľmi lacno možno chovať. Za 20 halierov bol uňho ten najkrajší guľáš. Policia na základe anonymného oznámenia začala stopovať, že kde kupuje Pózsa také

lacné mäso a prišla na to, že Pózsa z niekoľkých výpomocných vojenských nemocníc skupuje pomyje, z ktorých vyloví mäso a toto mäso varí v masti, ktorú s pomýj soberie. Takýmto guľášom častoval Pózsa lacno svojich hosťov. Policia zatkla nesvedomitého človeka.

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

Všetci, pri ktorých nestojí poznámka «mrtvý», sú ranení.

Písmeny *ppl.* znamenajú peší pluk; *hp.*, honvédsky pluk; *komp.*, je toľko ako kompánia; *lp.*, landšturmistický pluk; *jb.*, jágerský bataillon.

Z 15. pešieho pluku landšturmu: Šicko Andrej 2, Scholtz Rudolf 4, Valašek Ján (Szolopna, st. trenčianska) ranený a zajatý, Ver Ján 3, Viktorin Štefan 5, Vrana Štefan 1 †, Zemiak Štefan 3.

Zo 16. pešieho pluku landšturmu: Guczmann Ladislav poručík 4, Halász Albin poručík 2, Káldor Eugen dr. poručík 2 †, Kartal Ignác dr. poručík 3, Moldvay Bartolomej poručík 2 †, Pivarček Ludvik poručík 2, Pogány Koloman dr. poručík, Reiner Vavrinec poručík 4 †, Sajó Sigfrid dr. poručík 4 †, Serly Anton dr. poručík 2, Szalay Jozef poručík, Wiesner Richard kapitáň 4 †, Bencze Andrej pešiak, Csonka Juraj (Nagylóc, Novohrad), vojenské robotnícke oddelenie č. 2 †, Gallo Andrej frajter, Kovács Július kaprál, Krnáč Andrej pešiak †, Kostelás Teodor, Lostál Ladislav pešiak, Mikulai Jozef pešiak †, Mirikovič Ján pešiak, Praslička Andrej pešiak, Slančik Ján (Dobronya, st. zvolenská) 1 †, Schwarz Izidor strážmajster, Tóth Franc frajter, tit. kaprál, Vincze Franc cugsfírer.

Zo 71. spoločného pešieho pluku trenčínskeho: Bohačik Imrich (Turzófalva, st. trenčianska) 5.

(Pokračovanie nasleduje.)

Pri striekaní viniča **svetlý liadok** úplne nahradí

PEROCID

Víno dorábajúcim ústavom Colmári, cis. a kráľ ministerstvom orby, odbornými medzitkami cis. a kráľ viničného dozorstva v Görci, Spalate a Sv. Michale, ako aj cis. a kráľ viedeňským byliny skúmajúcim ústavom vyskúmaný a odporúčaný.

SCHWARZ A TAUBER

VEĽKOOBCHODNÍCI — NAGYKANIZSA.

Z ruského zajatia.

Velkolipnický gr. kat. učiteľ Gábor Sárpataky písal list svojemu farárovi, že je zajatý a že ako nemocný na plúca leží v nemocnici v Moskve. Z tých Spišiakov, ktorí bojovali v Przemysli a dostali sa do ruského zajatia, dali znať o sebe: Kéžmárský advokát dr. Béla Weisz, landšturmistský nadporučík, písal z Kieva; Ignác Zipser z Krompach, rezervný nadporučík 9. honv. landšturmistkého pluku 19. apr. telegrafoval, že je na ceste k Moskve; smižanský rodák Jozef Amster, rezervný poručík, telegrafoval, že je internovaný v Rusku; starovesský okresný lekár dr. Julius Messinger 16. apr. telegrafoval, že je v Petrohrade; Oskár Strompf, landšturmistský rezervný nadporučík, písal svojím rodičom do Poprádu z Kieva; kéžmárský rodák dr. Zigismund Kornhauser, landšturmistský nadporučík, písal z Kieva, v svojom liste spomína, že s ním je i dr. Ján Palenčár z Kéžmárku, ako i Oskár Prepelicai a Pavel Wéber, stretnul sa i s kéžmárskym lekárskym chovancom, Ernestom Herczom, ktorý sa v karpátskych bojoch dostal do ruského zajatia.

Šijaci stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva

FRANZ BAUMGARTEN

Budapest, VII., Rózsa-u. 27.

Telefon József 33—72.

Mnoho millionov

ľudí trpí na **otlaky, bradavice a zatvrdnutie kože,** kdežto «Riabalsam» za 3 dni bez bolesti a dôkladne vykoreniť ich môže, v protivnom páde peniaze vrátim. Na tisíce listín uznania a poďakovania.

Cena teglika 1 koruna, 3 tegliky 2 50 koruny.

Riadiela, Kassa, poštová filiálka 12/36.

5 halierov

stojí poštová dopisnička, na ktorej môžete si pýtať môj hlavný 4000 vyobrazeniami ozdobený cenník, ktorý obsahuje bohatý výber osožných v domácnosti potrebných článkov, darov a každému pošle sa zdarma a franko.

Prvá dielňa hodín

JÁN KONRAD

c. a k. dvorný zásielca

BRÜX číslo **718.** (Čechy.)

Echt nicklové vačkové hodinky K **4·20, 5·—.** Strieborné K **8·40, 9·50.** Nicklové budičky K **2·90.** Hodiny s kukučkou K **7·85.** Pendlové hodiny K **9·—.**

Zasielanie s poštovou dobierkou. Zámena povolená, alebo návrat peňazí.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosy.

Nikto nikdy nemal lepšej kosy, ako je naša

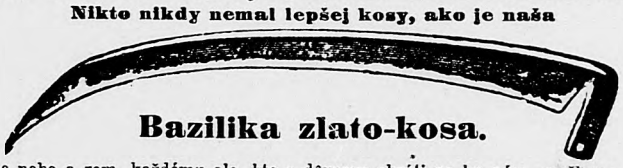

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivého ostria zlatú kosu, za ktorú nás požehnávať bude. Tieto kosy už od 50 rokov rozposielame najväčším pánstvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej «**Bazilika zlatej kosy**» s poštovou dobierkou:

	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
Cena 1 kosy	2·20	2·30	2 40	2·50	2·60	2·70	2·80	3·20 kor.

Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1·50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbieraťeľov kupcov na kosy. Pri kúpe 10 kusov kôs 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jedon výborný 6 výstr. revolver, alebo jedon opravde postriebrený metallový kríž. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový cenník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: **Jozef Marosi a Syn.** Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.

Tlačou Stephaneum uč. spol. v Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.